

Vergaderjaar 2019–2020

31 753

Rechtsbijstand

Nr. 181

BRIEF VAN DE MINISTER VOOR RECHTSBESCHERMING

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 4 november 2019

Op 23 mei jl. heeft de Vereniging van advocaten voor Slachtoffers van Personenschade (ASP) een brief aan de leden van de vaste commissie voor Justitie en Veiligheid van de Tweede Kamer gestuurd, waarin de ASP met het oog op de stelselherziening van gesubsidieerde rechtshulp haar zorgen uit over de positie van het slachtoffer bij letselschade en in het bijzonder aandacht vraagt voor de dubbele kwetsbaarheid van het slachtoffer bij letselschade. Graag reageer ik, op verzoek van uw commissie, op deze brief.

In de brief constateert de ASP: «Daar waar de laatste jaren sprake is van een versterking van de positie van slachtoffers, vooral in het strafprocesrecht, ziet de ASP in de nieuwe plannen van de Minister die versterking nog niet terug.»

Bij de stelselherziening Rechtsbijstand zullen de verworvenheden, die slachtoffers in het strafrecht nu reeds hebben, onverminderd van kracht blijven. Slachtoffers in de strafrechtketen zullen nog steeds prioriteit hebben. Zoals ik heb aangekondigd in de voortgangsbrief Rechtsbijstand van 12 juli jl. (Kamerstuk 31 753, nr. 177), start ik een pilot rondom slachtoffers in het strafrecht. Met de Raad voor Rechtsbijstand en Slachtofferhulp Nederland zijn de door het WODC vastgestelde knelpunten rondom doorverwijzing, opleiding en vergoeding besproken. Voor deze knelpunten zal samen met hen en de slachtofferadvocatuur een betere werkwijze worden beproefd in de pilot. De uitkomsten zullen inbreng zijn voor een rechtshulppakket voor deze kwetsbare groep.

De ASP licht verder toe dat de dubbele kwetsbaarheid van slachtoffers met letselschade enerzijds financieel van aard is waardoor zij geen toegang tot het recht hebben. Anderzijds ligt de oorzaak ervan, in de woorden van de ASP, in de rechtsongelijkheid tussen het (particuliere) slachtoffer en de wederpartij, vaak een professionele verzekeringsmaatschappij. Een verzekeringsmaatschappij beschikt namelijk over deskundigheid, financiële armslag en heeft een lang uithoudingsvermogen, terwijl een slachtoffer niet over deze middelen beschikt.

De ASP verzoekt de Minister bij zijn plannen rekening te houden met deze groep kwetsbare cliënten in het kader van de voorgenomen wijziging van de rechtshulp en in het kader van de aankomende experimenten.

De zorgen van de ASP op dit gebied zien vooral op het civiele recht en betreffen schade in geval van medische missers, verkeersongevallen en beroepsziekten en niet het strafrecht, te weten «slachtoffers» in de zin van slachtoffers van gewelds- en zedenmisdrijven. Voor het deel van deze groep rechtzoekenden dat nu voor gesubsidieerde rechtsbijstand in aanmerking komt, omdat ze binnen de inkomensgrenzen van de WRB vallen, geldt dat zij ook in het nieuwe stelsel recht op gesubsidieerde rechtsbijstand hebben. Voor hen geldt overigens, net als voor de inkomensgroep boven de Wrb-grens, dat zij de keuze hebben om mee te doen met een experiment van de Nederlandse Orde van Advocaten. Dit experiment heeft als uitgangspunt het bieden van een grotere toegang tot het recht voor een specifieke groep rechtzoekenden die met letselschade of overlijdensschade te maken heeft. Daar waar advocaten normaliter geen prijsafspraken mogen maken met hun cliënt, kunnen zij in letselschade- en overlijdensschadezaken met hun cliënt een resultaatgerelateerde beloningsafspreek maken, zodat de cliënt alleen betaalt als de zaak wordt gewonnen. De proefperiode van het experiment liep tot 1 januari 2019 en is per die datum met nog eens 5 jaar verlengd tot 1 januari 2024.

Daarnaast heb ik, in het kader van de stelselherziening Rechtsbijstand, 10 mln. euro beschikbaar gesteld voor een innovatievoorziening voor experimenten met rechtshulp die uitgaat van een duurzame oplossing waarbij de cliënt centraal staat. Ook de ASP wordt van harte uitgenodigd om met een initiatief te komen op dit gebied.

De tweede kwetsbaarheid, waar de ASP op wijst, ziet niet zozeer op het stelsel van gefinancierde rechtshulp, maar op de letselschadezaak zelf. Geluiden over dat slachtoffers de afwikkeling van hun letselschade als problematisch ervaren, klinken helaas al langer. Daarom heb ik begin vorig jaar gesproken met De Letselschade Raad, waarna door deze Raad opdracht is gegeven voor onderzoek naar de oorzaken van lang lopende letselschadezaken. De resultaten van dit onderzoek, dat door de Universiteit Utrecht wordt uitgevoerd, worden dit najaar verwacht. Met de resultaten kan worden beoordeeld op welke wijze de afhandeling van letselschade verder kan worden verbeterd.

De Minister voor Rechtsbescherming,
S. Dekker